

ELKEM ASA AVD SALTEN VERK
Postboks 334 Skøyen (JE)
213 Oslo

Oslo, 10. juni 2024

Deres ref.:
Ann-Jeanette Skjelstad Jensen

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/867
2024.0038.miljodir

Saksbehandler:
Ole Jakob Birkenes

Rapport etter tilsyn 22. mai 2024

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos ELKEM ASA AVD SALTEN VERK (virksomhetsnummer: 973095366).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomhetens måling av PAH til luft er ikke representativt
- Avvik 2: Rapporteringen for Andkilen deponiet er ikke i henhold til tillatelsen
- Avvik 3: Alle anvisninger i driftsplanen for Andkilen deponiet følges ikke
- Avvik 4: Virksomheten har benyttet virksomhet uten nødvendig sertifisering til arbeid fluorholdige klimagasser

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

ELKEM ASA AVD SALTEN VERK må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 28. juni 2024.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Virksomhetens risikovurdering for lagring av råvarer kan forbedres

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

ELKEM ASA AVD SALTEN VERK må betale et gebyr på 38 900 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Ole Jakob Birkenes. Merk svaret med saksnummer 2022/867 og tilsynsnummer 2024.0038.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomhetens måling av PAH til luft er ikke representativt

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven datert 7.6.2023 pkt 11.3 Kvalitetssikring av målingene

Beskrivelse av krav

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Bedriften kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og - frekvenser gir representative prøver.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har rapportert å ha overskredet tillatelsen for PAH til luft i 2022 og 2023. Utslippsrapporteringen er basert på måling av PAH-innhold i microsilica kombinert med en bransjespesifikk metode for utregning av utslipp og fordeling mellom gassformig og partikkelbundet PAH. Etter å ha satt i drift energigjenvinningsanlegget er temperaturen i utslippsluften redusert før den går gjennom filtrene. Virksomheten opplyser at dette vil sannsynligvis medføre at en større andel av PAH forbindelsene vil være partikkelbundet. Den eksisterende beregningen som er i bruk, tar ifølge virksomheten ikke hensyn til at fordelingen mellom gassformig- og partikkelbundet PAH vil endre seg ved temperaturen og vil dermed ikke lenger være representativ for dagen utslipp.

Virksomheten opplyste at det var bestilt utslippsmålinger for å verifisere utslippene.

Avvik 2: Rapporteringen for Andkilen deponiet er ikke i henhold til tillatelsen

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven datert 7.6.2023 pkt 11.5 Rapportering til forurensningsmyndigheten

Beskrivelse av krav

I henhold til tillatelsen skal rapporteringen som et minimum omfatte:
Totalt deponert avfallsvolum og deponiets gjenværende kapasitet

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

I årsrapporten for 2023 for Andkilen deponiet har virksomheten rapportert totalt mengde deponerte masser til å være 3 357 tonn. Virksomheten opplyste at dersom en multipliserer vekten med tettheten til innfylte masser, blir innfylt volum anslått til å være 6 245,36 m³ i 2023. I årsrapporten for 2023 er restkapasiteten i deponiet rapportert til å være 7 000 m³. Dersom rapportert restkapasitet hadde vært korrekt, ville deponiet vært fullt i løpet av 2025. Ifølge virksomheten har deponiet betydelig større restkapasitet.

Avvik 3: Alle anvisninger i driftsplanen for Andkilen deponiet følges ikke

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven datert 7.6.2023 pkt 10.3 Krav som gjelder for driftsfasen
- avfallsforskriften § 9-14 vedlegg III

Beskrivelse av krav

I henhold til tillatelsen skal det være etablert prosedyrer og rutiner for avfallsmottak, drift, vedlikehold, kontroll og overvåking av deponiet i driftsfasen i samsvar med kravene i avfallsforskriften kap. 9.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

I driftsplanen er det i kapittel 2.5 angitt at oppfyllingen av deponimasser skal skje med en maksimal flohøyde på 4 meter fram mot innløpet av hovedrøret og ikke fylle brattere enn 1:3. Under tilsynet var lagtykkelse og høydeforskjell innenfor tilrådingene, men skråningshelningen på utfyllingen så ut til å være brattere enn 1:3.

Avvik 4: Virksomheten har benyttet virksomhet uten nødvendig sertifisering til arbeid fluorholdige klimagasser

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- produktforskriften § 6a jf. forordning (EU) nr. 517/2014 artikkel 3 nr. 4

Beskrivelse av krav

Det stilles krav til at virksomhet som utfører vedlikeholdet på anlegg med fluorholdige gasser er sertifisert i henhold til f-gassregelverket.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Lekkasjesøk eller arbeid som griper inn i kretser som inneholder fluorholdige klimagasser omfattet av forordning EU 517/2014 krever at både personell og virksomhet er sertifisert. Under tilsynet opplyste virksomheten at de har benyttet en lokal virksomhet til installasjon og vedlikehold av utstyr med fluorholdige klimagasser. Denne virksomheten har ikke bedriftssertifisering.

Anmerkning 1: Virksomhetens risikovurdering for lagring av råvarer kan forbedres

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten lagrer ulike kullfraksjoner utendørs. Dette gjelder særlig midlertidig ved mottak av råvarer. Noen fraksjoner er lagret i big-bags og det er forutsatt at disse er vanntette. Ved befarings ble det konstatert at det var hull i flere sekker og at det lå kull på bakken. Avrenning herfra ville enten gå rett til sjø eller til grunn avhengig av lagringsplass. Ved risikovurderingen av lagring bør det tas hensyn til at ikke all emballasjen vil være tett.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at ELKEM ASA AVD SALTEN VERK må betale et gebyr på 38 900 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 22. mai 2024 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. . En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er

fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og produktkontrollloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48 og produktkontrollloven § 8. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av ELKEM ASA AVD SALTEN VERK sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Ole Jakob Birkenes
- Per Antonsen

Kontaktperson hos ELKEM ASA AVD SALTEN VERK

- Ann-Jeanette Skjelstad Jensen

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende ELKEM ASA AVD SALTEN VERK ble kontrollert under tilsynet:

- Elkem Salten, Sørfold
- Elkem Salten, Andkilen - industrideponi, Sørfold

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Måleprogram
- Utslipp til luft
- Deponi

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Fluorholdige klimagasser:

- Vedlikehold på anlegg

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)

- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EU) nr. 517/2014 av 16. april 2014 om fluorholdige klimagasser og om oppheving av forordning (EF) nr. 842/2006 (F-gassforordningen)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- 13.12.23 Måleprogram Elkem Salten
- 2023-12-15 Driftsplan Andkilen deponi
- 10245317-RIG-RAP-003_rev01 vurdering av bevegelser i grunnen
- utregning tungmetaller i diffuse utslipp for 2023

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Elkem Salten har satt i drift et energigjenvinningsanlegg i 2021 som gir energi tilsvarende omtrent 1/3 av forbruket ved verket.

Etter en brann i råvarehåndteringen høsten 2023 ble alle smelteovner stoppet. Nå er to av tre ovner startet opp igjen.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Ole Jakob Birkenes
tilsynsleder

Kopi til:

- Sørfold kommune
- Statsforvalteren i Nordland